

JUSTITSMINISTERIET

Polit- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: **22 NOV. 2016**
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Mark Ørberg
Sagsnr.: 2016-730-1082
Dok.: 2128588

Afsendt med
E-Post

Vedlagt sendes til Retsudvalgets orientering Rigsadvokatens redegørelser om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2015 og anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2015.

Justitsministeriet vil fortsat holde Retsudvalget orienteret om udviklingen i anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger og anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

Søren Pind

Thomas Tordal-Mortensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 20. oktober 2016

JOURNAL NR.

RA-2016-120-0044

BEDES ANFØRT VED SVAREKRIVELSEN

SAGSBEHANDLER: MRE

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00

FAX 72 68 90 04

Anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2015

Jeg sender herved Rigsadvokatens redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation i 2015. Redegørelsen bygger på politikredsenes indberetninger om isolationsfængslinger afsluttet i 2015 og Justitsministeriets Forskningskontors bearbejdning af dette materiale. Redegørelsens hovedkonklusioner er gengivet nedenfor i punktform.

Som det fremgår af redegørelsen, har der fra 2014 til 2015 været et fald i antallet af varetægtsfængslinger i isolation fra 36 i 2014 til 32 i 2015. Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne har ikke ændret sig fra 2014 til 2015, men var i begge år 19 dage.

Jeg skal i den forbindelse mere generelt bemærke, at anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation vil kunne bero på en række forskellige faktorer med hensyn til udviklingen i og bekæmpelsen af kriminalitet. Udviklingen i antallet af varetægtsfængslinger i isolation kan derfor ikke vurderes isoleret og heller ikke i sig selv ses som et udtryk for en ændret anvendelse af isolationsfængsling. Således vil f.eks. en stigning i kriminalitetstyper, hvor efterforskningen kan nødvendiggøre isolationsfængsling, naturligt kunne indebære en stigning i anvendelsen af isolationsfængsling. Tilsvarende vil prioritering af en særlig politimæssig indsats på bestemte sagsområder, f.eks. over for grovere bandekriminalitet (vold/drab m.v.), naturligt kunne påvirke udviklingen i antallet af varetægtsfængslinger i isolation, ligesom den samlede prioritering af politiets ressourcer vil kunne påvirke antallet af isolationsfængslinger.

Det relativt begrænsede antal sager, hvor isolationsfængsling anvendes, indebærer samtidig, at blot enkelte større sager med et antal sigtede, der varetægtsfængsles i isolation, vil kunne have en mærkbar betydning for udviklingen i det samlede antal isolationsfængslinger på landsplan og eventuelt for den gennemsnitlige varighed.

Da anvendelsen af isolationsfængsling beror på de helt konkrete omstændigheder i den enkelte sag, herunder på karakteren af kriminaliteten og den eller de involverede sigtedes forhold, vil det også af den grund kun i begrænset omfang være muligt ud fra udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger at sige noget mere generelt om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

I 2015 blev der i alt foretaget 32 isolationsfængslinger.

Antallet af isolationsfængslinger er faldet med 11 % i forhold til 2014, hvor der blev foretaget i alt 36 isolationsfængslinger. Der er tale om det laveste antal siden 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling. I forhold til 2001 er der tale om et samlet fald på 94 %.

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger i 2015 var 19 dage, hvilket svarer til den gennemsnitlige varighed i 2014. Den gennemsnitlige varighed har i øvrigt været faldende fra 2003 til 2010 og uændret fra 2010 til 2012, hvor den var 24 dage. I 2013 var den gennemsnitlige varighed (16 dage) på det laveste niveau siden 2001.

Der var i 2015 ingen isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

Ingen unge under 18 år blev isolationsfængslet i 2015.

1. Baggrund

1.1. Indberetningsordningen

Justitsministeriet tilkendegav i forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven (varetægtsfængsling i isolation mv.), at man løbende ville følge udviklingen i antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation. Dette blev gentaget i forarbejderne til lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (varetægtsfængsling i isolation).

På den baggrund iværksatte Rigsadvokaten i 2001 en ordning, hvor politikredsene blev pålagt at indberette en række oplysninger om afsluttede isolationsfængslinger, jf. nu Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om varetægtsfængsling i isolation (RM nr. 4/2008). Indberetningerne har siden dannet baggrund for Rigsadvokatens årlige redegørelse til Justitsministeriet om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

Denne redegørelse vedrører anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2015 og er baseret på analyser, som Justitsministeriets Forskningskontor har gennemført på grundlag af politikredsens kvartalsvise indberetninger til de regionale statsadvokater om oplysninger om afsluttede isolationsfængslinger.

Justitsministeriets Forskningskontors analyse er vedlagt som bilag A.

Endvidere vedlægges bilag B-D, der indeholder nærmere oplysninger om statistik om varetægtsfængslinger i isolation i 2015.

RIGSADVOKATEN

1.2. Datagrundlag

SIDE 3

Denne redegørelse er udformet efter de retningslinjer, der efter drøftelser med Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigspolitiet samt efter forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget har været gældende for mine tidligere redegørelser om anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation. Redegørelsen omfatter samtlige afsluttede isolationsfængslinger i 2015.

Oplysningerne til brug for statistikken for 2015 er i lighed med mine redegørelser for varetægtsfængsling i isolation i 2004-2014 udtrukket fra politiets sagsstyrings- og jouralsystem (POLSAS) og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor, jf. bilag A.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at data udtrukket fra POLSAS er forbundet med en vis datausikkerhed som følge af politikredsens manglende eller urigtige registreringer af oplysninger i systemet. Rigsadvokaten arbejder løbende sammen med Rigspolitiet og politikredsene på at sikre datapålideligheden i POLSAS og på at korrigere manglende eller urigtige data. Opgørelsen over anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation må således læses med det nævnte forbehold.

Rigsadvokaten arbejder på nuværende tidspunkt på at tilvejebringe et opdateret datagrundlag i anklagemyndighedens ledelsesinformation (QlikView) vedrørende blandt andet oplysninger fra POLSAS om anvendelsen af varetægtsfængslinger. Det nye datagrundlag vil blandt andet kunne have betydning for opgørelsen af isolationsfængslingers andel af det samlede antal varetægtsfængslinger. Det er hensigten, at den redegørelse om anvendelse af varetægtsfængsling i isolation for 2016, der afgives i 2017, vil være baseret på dette nye datagrundlag. Rigsadvokaten forventer i den forbindelse, at redegørelsen vil omfatte oplysninger svarende til de oplysninger, der er indeholdt i de hidtidige redegørelser.

2. Anvendelsen af isolationsfængsling i 2015

- **Antal**

Der var 32 afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i 2015.

Det fremgår af Justitsministeriets Forskningskontors undersøgelse, at 31 ud af de 32 isolationsfængslinger i 2015 vedrører lovovertrædelser, der kan medføre fængsel i mindst 6 år. Én isolationsfængsling vedrører en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i indtil 2 år.

RIGSADVOKATEN

- **Procentvis andel af varetægtsfængslinger i isolation**

SIDE 4

Der blev anvendt isolation i 0,7 % af samtlige varetægtsfængslinger i 2015, jf. bilag A, tabel 2.

- **Samlet varighed**

Der blev i alt varetægtsfængslet i 601 dage i 2015, mens det var 681 dage i 2014. Det samlede antal dages isolationsfængsling er således faldet med 12 % fra 2014 til 2015.

- **Gennemsnitlig varighed**

Varetægtsfængslingerne i isolation havde i 2015 en gennemsnitlig varighed på 19 dage.

Alle (32) isolationsfængslinger blev afsluttet inden 8 uger. 81 % (26) blev afsluttet inden 6 uger, 78 % (25) blev afsluttet inden 4 uger, og 69 % (22) blev afsluttet inden 2 uger.

For yderligere oplysninger om varigheden af de afsluttede isolationsfængslinger i 2015 henvises til bilag A, tabel 3 og 4.

- **Isolationsfængsling med en varighed på mere end 8 uger**

Efter retsplejelovens § 770 d, stk. 3, kan en isolationsfængsling ikke forlænges ud over 8 uger, hvis arrestanten er over 18 år, eller ud over 4 uger, hvis arrestanten er under 18 år, medmindre Rigsadvokatens godkendelse foreligger, og retten derefter tiltræder anklagemyndighedens begæring. Bestemmelsen lovfæster den tidligere gældende forelæggelsesordning vedrørende isolationsfængslinger ud over 3 måneder, der var fastsat af Rigsadvokaten. Formålet med forelæggelsesordningen er at sikre en restriktiv og ensartet praksis for dispensation for tidsgrænserne.

Som nævnt var der i 2015 ingen isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

- **Isolationsfængsling af personer under 18 år**

I 2015 var ingen unge under 18 år isolationsfængslet.

- **Fordeling på kriminalitetstyper**

Isolationsfængslingerne i 2015 har følgende fordeling efter kriminalitetstype: Narkotikakriminalitet (53 %), manddrab og forsøg herpå (31 %), vold og trusler m.v. (13 %) og seksualforbrydelser (3 %).

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling for narkotikakriminalitet var 18 dage og for manddrab og forsøg herpå 19 dage, mens den gennemsnitlige varighed af isolationsfængsling ved vold og trusler m.v. var 22 dage og for seksualforbrydelser 14 dage. Det bemærkes, at der i 2015 kun skete en enkelt isolationsfængsling for seksualforbrydelser.

For nærmere oplysning henvises til bilag A, tabel 4.

- **Regional fordeling**

Københavns Politi foretog i 2015 samlet set flest isolationsfængslinger, idet 44 % (i alt 14) af alle isolationsfængslinger blev foretaget i sager, der blev behandlet af Københavns Politi. Antallet af isolationsfængslinger i de øvrige politikredse var væsentligt lavere. Midt- og Vestjyllands Politi og Midt- og Vestsjællands Politi foretog næstflest isolationsfængslinger. Her blev i hver politikreds foretaget 5 isolationsfængslinger, hvilket svarer til hver 15 % af samtlige isolationsfængslinger. I 3 politikredse blev der foretaget 2 isolationsfængslinger, og i 2 politikredse blev der foretaget én isolationsfængsling, mens der i 4 politikredse ikke blev foretaget isolationsfængslinger i 2015.

Bornholms Politi foretog flest isolationsfængslinger set i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 13 % (i alt 2) af samtlige varetægtsfængslede i Bornholms Politikreds blev anbragt i isolation i 2015. Der var i politikredsen i alt 16 varetægtsfængslede i 2015. Midt- og Vestsjællands Politi foretog næstflest isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 2 % (i alt 5) af samtlige varetægtsfængslede i denne kreds (i alt 211) blev isolationsfængslet.

Der henvises for yderligere oplysninger til bilag A, tabel 3, som indeholder en oversigt over antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikredse, ligesom bilaget angiver den procentvise andel af isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger i 2015. Om tilsynet med iso-

lationsfængslinger, herunder evt. lokale og regionale forskelle i anvendelsen heraf, henvises til pkt. 4 nedenfor.

3. Udvikling i forhold til tidligere år

- **Antallet af varetægtsfængslinger i isolation**

Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger har varieret en del i perioden fra 2001 til 2015.

I 2001, hvor Rigsadvokaten indførte indberetningsordningen vedrørende isolationsfængsling, var antallet således 553. I de efterfølgende år var antallet faldende, indtil antallet i 2004 steg til 580, som er det hidtil højeste antal isolationsfængslinger, siden indberetningsordningen blev indført. De seneste år har antallet været 55 i 2013 og 36 i 2014.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

Fra 2001 til 2015 er der således tale om et samlet fald på 94 %, og de 32 isolationsfængslinger i 2015 er det laveste antal i hele perioden siden 2001.

For nærmere oplysning henvises til bilag A, tabel 1, og bilag B.

Faldet i antallet af isolationsfængslinger fra 2014 til 2015 angår især sager vedrørende narkotikakriminalitet og sager vedrørende røveri, idet antallet af isolationsfængslinger vedrørende narkotikakriminalitet er faldet fra 31 til 17, mens antallet af isolationsfængslinger vedrørende røveri er faldet fra 4 til 0. I 2015 var der 10 isolationsfængslinger vedrørende manddrab og forsøg herpå, mens der i 2014 kun var en enkelt isolationsfængsling på dette område, jf. bilag A, tabel 4.

- **Den samlede varighed af isolationsfængslingerne**

Det samlede antal dage i isolation er faldet fra 681 i 2014 til 601 i 2015, hvilket svarer til et fald på 12 %.

- **Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne**

Varetægtsfængslingerne i isolation varede i årene 2001 til 2014 i gennemsnit mellem 16 og 37 dage, jf. bilag B.

I 2015 var den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne 19 dage. Dette udgør en lille stigning i forhold til det hidtil laveste niveau i 2013, hvor den gennemsnitlige varighed var 16 dage. Der er dog i 2015 – sammen med 2014 – tale om den næstlaveste gennemsnitlige varighed i perioden siden 2001.

- **Ingen isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger i 2015**

Anvendelsen af isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger har varieret en del i perioden fra 2001 til 2015, jf. bilag B.

Antallet af isolationsfængslinger i mere end 8 uger har således været størst i 2003 (106) og 2004 (142), mens antallet siden er faldet markant – til 63 i 2005, 55 i 2006, 19 i 2007, 7 i 2008, 10 i 2009, 1 i 2010, 5 i 2011, 5 i 2012, 0 i 2013 og 0 i 2014.

I 2015 var der, ligesom i 2013 og 2014, ingen isolationsfængslinger med en varighed på mere end 8 uger.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

- **Ingen unge under 18 år isolationsfængslet i 2015**

Der var i 2015 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

Anvendelse af isolationsfængsling i forhold til unge under 18 år i perioden 2001-2015 fremgår af bilag C.

Det fremgår heraf, at antallet af anvendte isolationsfængslinger har været lavt i hele perioden, idet isolationsfængsling af unge under 18 år alene har været anvendt i mellem 0 og 6 tilfælde årligt. Det fremgår endvidere, at isolationsfængslingerne set over hele perioden har haft en varighed på mellem 1 og 56 dage, og at varigheden generelt har været faldende.

4. Rigsadvokatens fremtidige kontrol med anvendelsen af isolationsfængsling

Som det fremgår af mine tidligere redegørelser, føres der løbende tilsyn og kontrol med anvendelse af varetægtsfængsling i isolation.

Som en del af den generelle styrkelse af kvalitets- og legalitetskontrollen i anklagemyndigheden blev indberetningsordningen i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om varetægtsfængsling i isolation i februar 2012 justeret således, at politikredsene skal sende deres kvartalsvise statistiske udtræk om afsluttede isolationsfængslinger til den regionale statsadvokat, således at de to regionale statsadvokater kan inddrage dem i det almindelige tilsyn med politikredsene.

De regionale statsadvokater skal således i årsrapporten til Rigsadvokaten om kvalitets- og legalitetssikring af straffesagsbehandlingen i politikredsene i relevant omfang redegøre for udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger, baggrunden herfor samt tiltag til at begrænse omfanget, ligesom statsadvokaterne skal forholde sig til eventuelle lokale og regionale forskelle i antallet og andelen af varetægtsfængslinger i isolation.

Som omtalt i de senere års redegørelser om langvarige varetægtsfængslinger og om varetægtsfængslinger i isolation har Rigsadvokaten gennem de senere år arbejdet målrettet med at forenkle og afskaffe manuelle indberetningsordninger. I den forbindelse blev der i 2013 som tidligere nævnt udviklet en ny applikation i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView, som indebærer, at opgørelsen af brugen af varetægtsfængsling kan baseres på data direkte fra et centralt elektronisk datagrundlag i politiets sagsbehandlingssystem, POLSAS.

Anklagemyndigheden arbejder fortsat på at udvikle denne applikation, og det forventes, at applikationen inden udgangen af 2016 også vil omfatte data om varetægtsfængsling i isolation. Det er forventningen, at en videreudvikling af applikationen til også at omfatte data om isolationsfængsling vil overflødiggøre den nuværende indberetningsordning på området, som dermed vil kunne udfases. Derudover forventes det, at statsadvokaternes tilsyn med politikredsenes anvendelse af varetægtsfængsling i isolation vil blive omfattet af det nye tilsynskoncept for statsadvokaternes tilsyn med anvendelse af varetægtsfængslinger, som blev udviklet og implementeret i 2013.

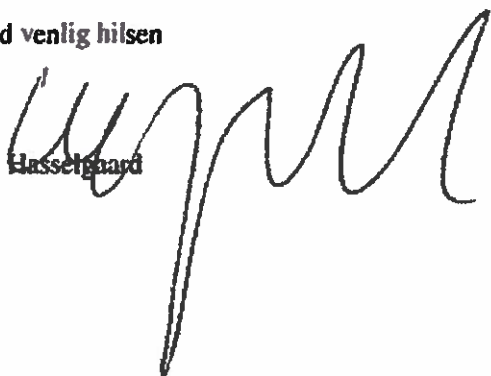
RIGSADVOKATEN

SIDE 8

Jeg vil på baggrund af statsadvokaternes årsrapporter og i forbindelse med de konkrete sager, der forelægges for Rigsadvokaten med henblik på eventuel isolationsfængsling ud over 8 uger, fortsat nøje følge udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændring af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 blev det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet årligt modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2015. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningskontor.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige afsluttede isolationsfængslinger i 2015. Indberetningen omfatter oplysninger om isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder samt arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 32 afsluttede isolationsfængslinger i 2015, jf. tabel 1.

Tabel 1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger, 2001-2015.

	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532
2006	475
2007	273
2008	327
2009	210
2010	127
2011	186
2012	132
2013	55
2014	36
2015	32

Som det ses af tabellen, har antallet af isolationsfængslinger varieret noget og har i især de seneste år været stærkt faldende. De fleste år frem til 2006 har antallet været forholdsvis konstant og ligget på ca. 500 årlige isolationsfængslinger. I 2007 var antallet betydeligt reduceret, hvilket kan hænge sammen med dels en lovændring fra 1. januar 2007, som har sigtet på at reducere brugen af isolationsfængsling, og dels det efterslæb, retsreformen måtte have medført. Fra 2007 til 2008 skete der en stigning på 20 pct. i antallet af isolationsfængslinger, der følges af et markant fald (på 36 pct.) fra 2008 til 2009 og endnu et markant fald fra 2009 til 2010 (på 40 pct.). Fra 2010 til 2011 indtraf en relativ stor stigning, der dog efterfølges af et næsten lige så stort fald, således at antallet af isolationsfængslinger stort set var det samme i 2012 som i 2010. Fra 2012 og frem er antallet af isolationsfængslinger faldet drastisk – fra 132 i 2012 til 32 i 2015, hvilket svarer til et fald på 76 pct. Samlet set betyder de mange markante fald, at niveauet for brugen af isolationsfængsel i 2015 var på en femtededel af, hvad det var i 2001.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og efter politikreds

I 2015 blev 0,7 pct. af de varetægtsfængslede anbragt i isolation, jf. tabel 2, der også viser den betydelige reduktion i andelen af isolationsanbringelser i forbindelse med varetægt i de senere år.¹

Tabel 2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger, 2001-2015.

	Andel varetægtsfængslinger med isolation
2001	9,5 %
2002	8,2 %
2003	7,7 %
2004	9,8 %
2005	9,2 %
2006	8,0 %
2007	4,6 %
2008	5,3 %
2009	3,2 %
2010	1,9 %
2011	2,8 %
2012	2,4 %
2013	1,0 %
2014	0,7 %
2015	0,7 %

¹ Beregningerne for årene før 2012 er baseret på ikke-opdaterede oplysninger om påbegyndte varetægtsfængslinger de enkelte år i stedet for – som de efterfølgende år – på opdaterede, afsluttede varetægtsfængslinger. Det betyder, at oplysningerne i tabel 2 ikke er helt sammenlignelige over årene. Et ensartet beregningsgrundlag ville give en større andel isolationsfængslede i årene inden 2012.

I 2015 var varigheden af isolationsfængslingerne i 69 pct. af tilfældene på indtil 14 dage, mens yderligere 9 pct. varede fra 2 uger og til og med 4 uger. Kun én isolationsfængsling varede mellem 4 og 6 uger, mens seks fængslinger varede mere end 6 uger (19 pct.), jævnfør tabel 3.

Tabel 3 viser, at Bornholms Politi har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af varetægtsfængslinger, idet 12,5 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Det skal dog sammenholdes med, at antallet af varetægtsfængslinger på Bornholm er meget lille, og dermed kan andelen af isolationsfængslinger let blive høj. I 2014 havde Bornholms Politi ingen isolationsfængslinger i forbindelse med i alt 23 varetægtsfængslinger.

På andenpladsen ligger Midt- og Vestsjællands Politi, hvor 2,4 pct. af varetægtsfængslingerne i 2015 har været forbundet med isolationsfængsling, mens der for Midt- og Vestjyllands Politi er tale om 1,7 pct. – den tredjestørste andel isolationsfængslinger i forhold til antal varetægtsfængslinger.

*Tabel 3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds 2015.**

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage-3 mdr.	over 3 mdr.
Nordjylland	203	2	1,0 %	0	2	0	0	0	0	0
Østjylland	285	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Midt- og Vestjylland	281	5	1,7 %	0	0	0	0	5	0	0
Sydøstjylland	255	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Syd- og Sønderjylland	297	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Fyn	194	1	0,5 %	1	0	0	0	0	0	0
Sydsjælland og Lolland-Falster	268	1	0,4 %	0	0	0	0	1	0	0
Midt- og Vestsjælland	211	5	2,4 %	0	5	0	0	0	0	0
Nordsjælland	284	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0
Københavns Vestegn	277	2	0,7 %	0	1	1	0	0	0	0
København	1.813	14	0,8 %	3	8	2	1	0	0	0
Bornholm	16	2	12,5 %	2	0	0	0	0	0	0
I alt	4.404	32	0,7 %	6	16	3	1	6	0	0

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigsadvokaten og angår afsluttede varetægtsfængslinger.

Tabellen viser også, at Midt- og Vestjylland havde flest længerevarende isolationsfængslinger, da fem ud af de ti isolationsfængslinger på over to uger er afsluttet i Midt- og Vestjyllands politikreds. Alle fem sager vedrører narkotikakriminalitet.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 4 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Den gennemsnitlige varighed af alle isolationsfængslingerne i 2015 var 19 dage, hvilket er den samme gennemsnitlige længde som i 2014.

Antallet af isolationsfængslinger i sager om narkotikakriminalitet er mindsket ganske meget det seneste år, nemlig fra 31 i 2014 til 17 i 2015, jf. tabel 4. Modsat er der sket en stor stigning i isolationsfængslinger i sager om manddrab og forsøg herpå, samt i sager om vold og trusler mv. Førstnævnte er steget fra én isolationsfængsling i 2014 til 10 i 2015, mens der med hensyn til sidstnævnte ikke var isolationsfængslinger i 2014, men fire i 2015.

På trods af ovennævnte ændringer angår størstedelen af isolationsfængslingerne fortsat narkotikakriminalitet, og halvdelen af sagerne med længst varighed (op til 8 uger) falder også inden for denne kategori. Disse isolationsfængslinger havde i 2015 en gennemsnitlig varighed på 18 dage. Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne var en smule større i sager om manddrab og forsøg herpå samt vold og trusler m.v., nemlig henholdsvis 19 og 22 dage.

Tabel 4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger, 2014 og 2015.

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2015	I alt 2014	Gennemsnit i dage 2015	Gennemsnit i dage i 2014
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab og forsøg herpå	0	7	2	0	1	0	0	10	1	19	54	
Vold og trusler m.v.	0	2	1	1	0	0	0	4	0	22	-	
Seksuallforbrydelser	0	1	0	0	0	0	0	1	0	14	-	
Røveri	0	0	0	0	0	0	0	0	4	-	16	
Anden berigelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
Narkotikakriminalitet	6	6	0	0	5	0	0	17	31	18	18	
Våben	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
Terrorisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	
I alt	6	16	3	1	6	0	0	32	36	19	19	

Det samlede antal dages isolationsfængsling i 2015 var på 601 dage mod 681 i 2014, 870 i 2013 og 3.182 i 2012. Det samlede antal dages isolationsfængsling er faldet med 12 pct. fra 2014.

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

Der var i 2015 ingen personer under 18 år, der var isolationsfængslede.

6. Længstetider for isolationsfængslingen

Ifølge reglerne om isolationsfængsling må isolation ikke finde sted i et samlet tidsrum af mere end 14 dage, såfremt sigtelsen angår en lovovertrædelse, der kan medføre fængsel i indtil 4 år (retsplejelovens § 770 c, stk. 1), ikke i mere end 4 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i mindst 4 år, men under 6 år (stk. 2), og ikke i mere end 8 uger, hvis lovovertrædelsen kan medføre fængsel i 6 år eller derover (stk. 3). Der kan dog af retten undtagelsesvis dispenseres fra 8-ugers reglen, hvis lovovertrædelsen forventes at medføre fængselsstraf på mindst 2 år (stk. 3).

I 2015 angik 31 ud af de 32 isolationsfængslinger lovovertrædelser, der kan medføre mindst 6 års fængsel. Én isolationsfængsling angår en lovovertrædelse, der kan medføre indtil 2 års fængsel. I dette tilfælde varede isolationsfængslingen ikke mere end de 14 dage, som loven foreskriver som maksimum. Dermed har ingen af isolationsfængslingerne varet længere end den fastsatte længstetid.

Oversigt over antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 2001-2015

Varighed	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	Over 3 mdr.	I alt over 8 uger	Gennemsnit i dage	I alt
2001	70	173	132	57	42	71	8	79	28	553
2002 ¹	52	143	128	66	39	69	4	73	30	531
2003	28	142	109	52	39	85 ²	21 ²	106	37	476
2004	48	173	114	50	53	126	16	142	36	580
2005	70	148	105	69	44	52	11	63	33	499
2006	57	142	110	67	45	53	2	55	29	475
2007	37	95	60	28	34	15	4	19	27	273
2008	52	134	73	32	29	5	2	7	21	327
2009	36	90	41	18	15	5	5	10	22	210
2010	10	44	35	22	15	0	1	1	24	127
2011	29	67	36	14	35	2	3	5	24	186
2012	14	48	36	17	12	5	0	5	24	132
2013	3	33	12	7	0	0	0	0	16	55
2014	1	24	6	1	4	0	0	0	19	36
2015	6	16	3	1	6	0	0	0	19	32

¹ I ét tilfælde har isolationsfængslingen været afbrudt og herefter genoptaget. I tabellen er isolationsperioderne registreret særskilt. Der er derfor registreret i alt 501 isolationsfængslinger vedrørende i alt 500 personer.

² Korrigeret på baggrund af nye oplysninger i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003. Justitsministeriets Forskningsenhed har oplyst, at korrektionen ikke medfører ændringer i de gennemsnitlige tal for 2003.

Oversigt over antal og varighed af afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år i perioden 2001-2015

	Isolationsfængslinger af personer under 18 år	Varighed					I alt
		1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	
2001				1			1
2002				1	2		3
2003			1	4			5
2004		1	2	1		1	5
2005			2			2	4
2006		5	1				6
2007		1	4				5
2008		1	3				4
2009							0
2010				1			1
2011							0
2012							0
2013							0
2014							0
2015							0

Oversigt over det samlede antal varetægtsfængslinger samt det samlede antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation i absolutte tal og i % af det samlede antal varetægtsfængslinger for 2001 – 2015

År	Antal påbegyndte varetægtsfængslinger ¹	Antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation ²	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger
2001	5.839	553	9,5%
2002	6.086	501	8,2 %
2003	6.202	476	7,7 %
2004	5.907	580	9,8 %
2005	5.762	532	9,2 %
2006	5.919	475	8 %
2007	5.919	273	4,6 %
2008	6.124	327	5,3 %
2009	6.509	210	3,2 %
2010	6.663 (5.641) ³	127	1,9 %
2011	6.676 (5.558) ⁴	186	2,8 %
2012	5.539 ⁵	132	2,4 %
2013	5.569 ⁶	55	1 %
2014	5.006 ⁷	36	0,7 %
2015	4.404 ⁸	32	0,7 %

¹Kilde: Rigspolitiet. Det bemærkes, at antal varetægtsfængslede er opgjort på samme måde som i tidligere års redegørelser og omhandler som anført *påbegyndte* varetægtsfængslinger i 2011. Antallet kan ikke sammenlignes med det samlede antal varetægtsfængslinger i redegørelsen om langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012, der er opgjort på et andet grundlag og omfatter antallet af *afsluttede* varetægtsfængslinger inden for strafferetsplejen i henholdsvis 2011 og 2012 (se Rigsadvokatens redegørelse om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012).

²Kilde: Bilag A, tabel 1 (Justitsministeriets Forskningskontor, Statistik om isolationsfængsling i 2012).

³ Tallene i parentes stammer fra Rigsadvokatens redegørelse om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2011 og 2012. Se også note 1.

⁴ Se note 3.

⁵ Se bilag A, note 1 på side 2 samt tabel 3 side 3 inkl. noten hertil. Se også note 1 ovenfor.

⁶ Se note 5.

⁷ Se note 5.

⁸ Se note 5.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN

DATO 20. oktober 2016

JOURNAL NR.

RA-2016-1211-0018

SEES ANFØRT VED SVARANSVARELSER

SAGSBEHANDLER: MRE

+ bilag

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 88 90 00

FAX 72 88 90 04

Anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2015

Jeg sender herved Rigsadvokatens årlige redegørelse om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger. Grundlaget for redegørelsen er – på samme måde som mine tilsvarende redegørelser for årene siden 2011 – elektroniske udtræk fra Rigsadvokatens ledelsesinformationsværktøj, QlikView. Redegørelsen indeholder data for langvarige varetægtsfængslinger (dvs. varetægtsfængslinger, der varer mere end 3 måneder inden dom i 1. instans) i 2015. Data for 2014 er medtaget som sammenligningsgrundlag.

Af redegørelsen fremgår bl.a. følgende:

- Antallet af varetægtsfængslinger i 2015 er faldet med 11,8 pct. i forhold til antallet af varetægtsfængslinger i 2014.
- Antallet af langvarige varetægtsfængslinger i 2015 er faldet med 7,8 pct. i forhold til antallet af langvarige varetægtsfængslinger i 2014.
- Den gennemsnitlige varighed af de langvarige varetægtsfængslinger var 6,5 måneder i 2015 mod 5,9 måneder i 2014. Den gennemsnitlige varighed er dermed steget med 0,6 måneder.

Jeg skal i forbindelse med ovenstående generelt bemærke, at udviklingen i antallet af langvarige varetægtsfængslinger i væsentlig grad vil kunne bero på en række forskellige faktorer med hensyn til udviklingen i og bekæmpelsen af kriminalitet, og en stigning eller et fald i antallet af langvarige varetægtsfængslinger fra et år til et andet kan derfor ikke vurderes isoleret og vil ikke i sig selv være udtryk for en ændret anvendelse.

se af varetægtsfængsling. Således vil f.eks. en stigning eller et fald på de sagsområder, hvor varetægtsfængsling anvendes, og hvor efterforskningen ofte kan nødvendiggøre en længerevarende brug af varetægtsfængsling, naturligt kunne indebære en tilsvarende udvikling i antallet af langvarige varetægtsfængslinger. Tilsvarende vil prioritering af en særlig politimæssig indsats på bestemte sagsområder, f.eks. over for grovere bandekriminalitet (vold/drab mv.), naturligt kunne påvirke udviklingen i antallet af langvarige varetægtsfængslinger, ligesom den samlede prioritering af politiets ressourcer vil kunne påvirke antallet af langvarige varetægtsfængslinger.

Et løbende fokus på og tilsyn med varetægtsfængslingers varighed vil dog under alle omstændigheder kunne medvirke til at sikre, at efterforskningen i den enkelte sag løbende tilrettelægges og fremmes med henblik på at begrænse varetægtsfængslingens længde, således at anvendelsen af varetægtsfængsling ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Der henvises i den forbindelse til pkt. 4 nedenfor om de initiativer, der er iværksat med henblik på at begrænse den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger.

1. Datagrundlag og opgørelsesmetode mv.

1.1. Datagrundlag

Denne redegørelse om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger i 2015 er som nævnt – ligesom min seneste redegørelse af 9. juli 2015 – baseret på udtræk af statistiske oplysninger fra Rigsadvokatens ledelsesinformationsværktøj, QlikView. Som omtalt i min redegørelse af 19. juni 2013 var oplysningerne om langvarige varetægtsfængslinger tidligere (dvs. til og med 2010) baseret på en manuel indberetningsordning.

Som led i at forenkle og afskaffe den manuelle indberetningsordning blev der i 2013 udviklet en ny applikation i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView, som indebar, at opgørelsen af varetægtsfængslinger nu kan baseres på udtræk direkte fra et centralt elektronisk datagrundlag i Politiets Sagsbehandlingssystem, POLSAS.

Dette elektroniske datagrundlag erstattede i 2013 den tidligere manuelle indberetning af langvarige varetægtsfængslinger. Applikationen er således fortsat forholdsvis ny i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, og mulighederne for at forbedre og eventuelt udbygge datagrundlaget med hensyn til varetægtsfængslinger indgår i den løbende udvikling af databehandlingen hos Rigsadvokaten, herunder i samarbejde med Rigspolitiet.

Rigsadvokaten arbejder på nuværende tidspunkt på at tilvejebringe et opdateret datagrundlag vedrørende blandt andet oplysninger om anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger. Det er hensigten, at den redegørelse for anvendelsen af langvarige varetægtsfængslinger i 2016, der afgives i 2017, vil være baseret på dette nye datagrundlag.

1.2. Opgørelsesmetode, særlige forhold og ændringer mv.

Særlige forhold med hensyn til opgørelsesmetode og afgrænsning af datagrundlaget i de enkelte tabeller i bilaget er angivet i noter til tabellerne.

RIGSADVOKATEN

For så vidt angår afgrænsning og periodisering af datagrundlaget sammenholdt med redegørelser om langvarige varetægtsfængslinger før 2011, der som nævnt var baseret på den manuelle indberetningsordning, henvises til min redegørelse af 19. juni 2013 om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger.

SIDE 3

Datapålidelighed mv.

Da opgørelsen er baseret på dataudtræk fra politiets centrale sagsbehandlingssystem, vil data være dynamiske, og efterfølgende opdateringer i systemet vil således kunne have betydning for opgørelsen, herunder opgørelser for tidligere år. Eksempelvis er opgørelserne for 2014, som indgår i nærværende redegørelse, justeret med korrektioner i forhold til opgørelserne i redegørelsen af 9. juli 2015. Disse senere korrektioner kan f.eks. skyldes rettelse af indtastningsfejl, indtastning af senere kommende eller evt. forsinkede opdateringer eller justering af dataudtræk til QlikView.

Erfaringen fra de senere års udvikling af applikationer i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView, der alle er baseret på udtræk af data fra POLSAS, viser, at der er en vis datausikkerhed som følge af politikredsenes manglende eller urigtige registrering af oplysninger i systemet og som følge af manglende præcision i de definitioner/koder, der fastlægger, hvilke data der udtrækkes fra POLSAS til den enkelte applikation i QlikView. Rigsadvokaten arbejder sammen med Rigspolitiet og politikredsenes løbende på at sikre datapålideligheden i POLSAS, på at korrigere manglende eller urigtige data og på at præcisere dataudtræk til QlikView.

Opgørelsen af langvarige varetægtsfængslinger i nærværende redegørelse må således læses med det nævnte forbehold.

2. Anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger i 2015

Bilaget til denne redegørelse indeholder tabeller med nærmere data om antallet, andelen og varigheden mv. af langvarige varetægtsfængslinger i 2015. Med henblik på sammenligning er tillige medtaget data vedrørende 2014.

Udviklingen i det samlede antal varetægtsfængslinger, i antallet af langvarige varetægtsfængslinger og i varigheden heraf er sammenfattet i skemaet nedenfor.

År	Samlet antal varetægtsfængslinger	Antal langvarige varetægtsfængslinger	Andel langvarige varetægtsfængslinger	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængslinger
2014	4.991	1.391	27,9 %	5,9 måneder
2015	4.404	1.283	29,1 %	6,5 måneder

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Som det fremgår af skemaet, har der fra 2014 til 2015 været et fald i det samlede antal varetægtsfængslinger på 11,8 pct. (fra 4.991 til 4.404). Heraf har der været et fald i antallet af langvarige varetægtsfængslinger på 7,8 pct. (fra 1.391 til 1.283), mens andelen af de varetægtsfængslinger, der bliver langvarige, udgør 1,2 procentpoint mere af de samlede antal varetægtsfængslinger i 2015 end i 2014. Den gennemsnitlige varighed af langvarige varetægtsfængslinger er steget med 0,6 måneder. Der henvises i øvrigt til tabel 1 i bilaget, hvor antal, andel og varighed af langvarige varetægtsfængslinger er angivet for hver enkelt af de 12 politikredse for henholdsvis 2014 og 2015.

Som det er anført i tidligere års redegørelser, varierer antallet af langvarige varetægtsfængslinger og deres andel af samtlige varetægtsfængslinger ganske betydeligt fra politikreds til politikreds og over tid i den enkelte kreds. Dette indikerer blandt andet, at fordelingen af de mere komplicerede og alvorlige sager, der kan føre til langvarige varetægtsfængslinger, er ujævn tidsmæssigt og geografisk.

Der har fra 2014 til 2015 været et fald på 32,5 pct. (fra 280 til 189) i antallet af personer under 18 år, der har været varetægtsfængslet. Andelen af varetægtsfængslinger af personer under 18 år, der bliver langvarige, er faldet med 21 pct. (fra 81 til 64) og udgør således 3,9 procentpoint mere af det samlede antal varetægtsfængslinger i 2015 end i 2014. Udviklingen er sammenfattet i skemaet nedenfor. I øvrigt henvises til tabel 2 i bilaget, hvor antal, andel og varighed af langvarige varetægtsfængslinger er angivet fordelt på aldersgrupper for henholdsvis 2014 og 2015.

År	Samlet antal varetægtsfængslinger af personer under 18 år	Antal langvarige varetægtsfængslinger af personer under 18 år	Andel langvarige varetægtsfængslinger
2014	280	81	29,5 %
2015	189	64	33,4 %

Tabel 3 og 4 i bilaget indeholder nærmere oplysninger om antallet og varigheden af varetægtsfængslinger fordelt på de enkelte sagsområder. Det fremgår blandt andet heraf, at det i 2014 var inden for sagsområderne drab mv. (bl.a. brandstiftelse og terrorisme), sædelighed, røveri og færdselslov (navnlig sager, hvor der er tale om uagtsomt manddrab og personskade i forbindelse med færdselsuheld), at andelen af varetægtsfængslinger, der blev langvarige, var størst. Andelen af langvarige varetægtsfængslinger i 2015 var størst for sagsområderne drab mv., sædelighed, røveri og øvrig straffelov, herunder brugstyveri. Det fremgår endvidere, at den gennemsnitlige varighed af de langvarige varetægtsfængslinger i 2014 var højest inden for sagsområderne drab mv., narkotika og smugling og øvrig straffelov, herunder brugstyveri. Den gennemsnitlige varighed af de langvarige varetægtsfængslinger i 2015 var højest inden for sagsområderne drab mv., narkotika og smugling samt færdselslov. I relation til sidstnævnte bemærkes, at der er tale om ganske få varetægtsfængslinger i alt, og at navnlig en enkelt langvarig varetægtsfængsling i en sag om uagtsomt manddrab i trafikken påvirker den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængsling på området.

RIGSADVOKATEN

SIDE 5

Af tabel 3 og 4 ses, at der i forhold til 2014 er sket mindre stigninger i antallet af langvarige varetægtsfængslinger på sagsområderne drab mv., sædelighed, tyveri og økonomisk kriminalitet og en relativt større stigning i antallet af langvarige varetægtsfængslinger på sagsområdet øvrig straffelov, herunder brugstyveri. Der er samtidig sket et fald i antallet af langvarige varetægtsfængslinger på sagsområderne vold, røveri, indbrud, narkotika og smugling, øvrige særlove og færdselslov.

Af tabel 4 fremgår desuden, at antallet af langvarige varetægtsfængslinger, der udstrækkes ud over 1 år, er steget fra 59 i 2014 til 102 i 2015.

I tabel 5 er angivet oplysninger om antallet og varigheden af varetægtsfængslinger fordelt efter antallet af strafbare forhold på vedkommende arrestant. Som det fremgår, er andelen af langvarige varetægtsfængslinger højest, hvor antallet af strafbare forhold er flest på den enkelte arrestant. I 2015 var den gennemsnitlige varighed af langvarige varetægtsfængslinger længst i arrestantsager, der omfattede tre, fire eller flere forhold.

I tabel 6 er angivet, hvilke typer af strafferetlige afgørelser sager med langvarige varetægtsfængslinger er afsluttet med. Der er i 2015 sket domfældelse i 98,9 pct. af sagerne. De pågældende sager er helt overvejende (84,3 pct.) afgjort med ubetinget fængselsstraf, mens de øvrige sager, hvor der er sket domfældelse, for langt størstedelens vedkommende er afgjort med foranstaltningsdomme efter straffelovens §§ 68-70 (psykisk syge m.v.) eller med kombinationsdomme med delvis betinget/ubetinget fængselsstraf.

3. Særligt om varetægtsfængslingers længde i forhold til tidsgrænserne i retsplejelovens § 768 a

Der er i retsplejelovens § 768 a fastsat frister for varetægtsfængslingers varighed. Det følger således af § 768 a, stk. 1, at varetægtsfængsling ikke – medmindre retten finder, at der foreligger særlige omstændigheder – må overstige et tidsrum på 6 måneder, når sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 6 år, eller 1 år, når sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover. Er arrestanten under 18 år, er fristerne for varetægtsfængsling henholdsvis 4 måneder og 8 måneder og kan kun fraviges, hvis der foreligger helt særlige omstændigheder, jf. § 768 a, stk. 2.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

Siden 2011, hvor Rigsadvokatens årlige redegørelse om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger har været baseret på elektroniske dataudtræk fra Qlikview, har redegørelsen indeholdt omtale af og tabeller over antallet af langvarige varetægtsfængslinger, der strækker sig ud over de tidsgrænser, der er angivet i retsplejelovens § 768 a.

I forbindelse med udarbejdelsen af denne redegørelse om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger i 2015 er Rigsadvokaten imidlertid blevet opmærksom på, at der er behov for at justere i dataudtræk til QlikView for så vidt angår disse sager.

Retsplejelovens tidsfrister omfatter perioden indtil hovedforhandlingens begyndelse i første instans, jf. § 768 a, stk. 3. For alle dele af dataudtrækket fra QlikView til brug for redegørelsen er skæringstidspunktet imidlertid det tidspunkt, hvor der træffes afgørelse i første instans, jf. ovenfor, og ikke tidspunktet for hovedforhandlingens begyndelse i første instans. Det betyder, at dataudtræk fra QlikView – herunder i forbindelse med dataudtræk til brug for tidligere års redegørelser – kan omfatte sager, hvor fristen efter § 768 a angives som overskredet, uden at dette reelt er tilfældet. Dette vil være situationen, hvis fristen i § 768 a indtræder i perioden mellem hovedforhandlingens begyndelse i første instans og sagens afgørelsen i første instans. Det kan f.eks. ske i større og længerevarende straffesager med mange retsdage.

På den baggrund har Rigsadvokaten i denne redegørelse ikke medtaget oplysninger fra QlikView om sager, hvor fristen i retsplejelovens § 768 a er overskredet.

I stedet er medtaget oplysninger fra de regionale statsadvokater om antallet af sager, hvor fristen efter § 768 a er overskredet. Efter disse oplysninger har der i 2015 i alt på landsplan været 42 varetægtsfængslinger, hvor de almindelige tidsgrænser er overskredet. Det tilsvarende tal for 2014 er 21 varetægtsfængslinger.

Som oplyst ovenfor under pkt. 1 arbejder Rigsadvokaten på en ny datamodel, som bl.a. vil omfatte oplysninger om varetægtsfængslinger. Spørgsmålet om justering af

dataudtræk til QlikView i relation til de almindelige tidsgrænser i 768 a vil indgå i arbejdet med denne nye datamodel.

I forbindelse med statsadvokaternes årlige indberetning om kvalitet og legalitet i politikredsens straffesagsbehandling har Rigsadvokaten modtaget orientering om baggrunden for den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslingen i de ovennævnte sager, hvor politikredsene – forud for at der fremsættes begæring om fortsat fængsling ud over tidsgrænserne i retsplejelovens § 768 a – skal forelægge spørgsmålet om fængslingens opretholdelse for statsadvokaten.

RIGSADVOKATEN

Statsadvokaterne har i den forbindelse bl.a. oplyst, at der i de pågældende sager, hvor varetægtsfængslingerne har været særligt langvarige, er tale om særdeles alvorlig kriminalitet, herunder drab, voldtægt, røveri og narkotikakriminalitet, og at der særligt i relation til stigningen i 2015 i antallet af særligt langvarige varetægtsfængslinger ved Københavns Politi blandt andet er tale om varetægtsfængslinger, der knytter sig til to store sagskomplekser om grov narkotikakriminalitet.

SIDE 7

Blandt de forhold, som statsadvokaterne har peget på som årsager til, at varetægtsfængslinger må udstrækkes ud over tidsgrænserne i retsplejelovens § 768 a, er navnlig elementer knyttet til den enkelte sags kompleksitet og efterforskningsmæssige omfang, ligesom gennemførelsen af mentalundersøgelse og af internationale efterforskningskridt, uenighed mellem anklagemyndigheden og forsvareren om sagens behandling, forsvarernes forhold og tilrettelæggelse af sagerne er angivet som forhold, der har haft betydning.

4. Initiativer med henblik på at begrænse den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslinger

Som der nærmere er redegjort for i mine seneste redegørelser, har politiet og anklagemyndigheden gennem de senere år arbejdet med at reducere omfanget af varetægtsfængsling, og Rigsadvokaten følger området nøje.

I 2012 iværksatte Rigsadvokaten således en række initiativer med henblik på, at omfanget af varetægtsfængsling generelt kan begrænses ved at sikre, at både langvarige og korterevarende varetægtsfængslinger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Der blev i den forbindelse gennemført et lean-projekt, som udmøntede sig i et nyt styringskoncept for efterforskning under varetægtsfængsling. Konceptet blev udrullet i alle politikredse i løbet af 2013 og 2014.

På baggrund af en høring i efteråret 2014 om kredsens erfaringer med styringskonceptet bad jeg i december 2014 samtlige politikredse om i begyndelsen af 2015 på ny at vurdere implementeringen og anvendelsen af konceptet, ligesom jeg understregede,

at det er afgørende, at alle kredse har stort fokus på anvendelsen af styringskonceptet og på, at det anvendes i den tiltænkte fulde udstrækning.

Jeg har i juli 2015 foretaget en fornyet høring om kredsenes anvendelse af styringskonceptet og har på baggrund heraf vurderet, at der er behov for at tilvejebringe et mere indgående og detaljeret kendskab til, hvordan og i hvilken udstrækning de enkelte elementer og forudsætninger i styringskonceptet anvendes i de enkelte politikredse.

Jeg har derfor anmodet politikredsene om at undersøge et antal afsluttede arrestantsager med henblik på at sammenholde den faktiske behandling af den enkelte sag med de enkelte elementer i konceptet i sagsstyringskonceptet. Politikredsene har afrapporteret om resultatet af undersøgelsen til de regionale statsadvokater, som har sendt en udtalelse til Rigsadvokaten. Jeg vil i løbet af efteråret 2016 vurdere, om der på landsplan er behov for yderligere tiltag og justeringer med henblik på at sikre anvendelsen og effekten af konceptet.

RIGSADVOKATEN

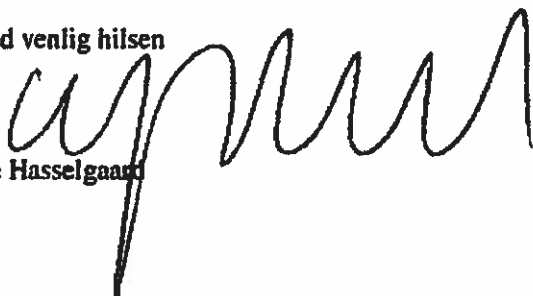
SIDE 8

Som også anført i min redegørelse af 9. juli 2015 udviklede og implementerede Rigsadvokaten i 2013 sammen med statsadvokaterne et nyt koncept for statsadvokaternes tilsyn med politikredsenes anvendelse af varetægtsfængslinger. Konceptet indebærer navnlig, at statsadvokaterne via QlikView regelmæssigt og i forbindelse med statsadvokaternes tilsynsbesøg mv. i de enkelte kredse følger op på status i kredsen og drøfter udviklingen både i relation til varetægtsfængslingernes antal og varighed, baggrunden herfor og i relation til de iværksatte tiltag for at begrænse omfanget. Statsadvokaten vurderer desuden regionale forskelle i antallet og andelen af langvarige varetægtsfængslinger og sikrer, at alle de nævnte temaer for tilsynet beskrives i årsrapporten til Rigsadvokaten. I relation til de særligt langvarige varetægtsfængslinger, der overskrider retsplejelovens frister, følger statsadvokaterne op på, at de enkelte politikredse forelægger samtlige sager, jf. også ovenfor under pkt. 3, ligesom statsadvokaterne blandt andet sikrer, at der i årsrapporten til Rigsadvokaten er en redegørelse for de pågældende sager med en beskrivelse af baggrunden for den tidsmæssige udstrækning af varetægtsfængslingen.

Anvendelsen af styringskonceptet for varetægtsfængsling og konceptet for statsadvokaternes tilsyn med varetægtsfængslinger drøftes endvidere løbende på møder i anklagemyndighedens Forum for Kvalitet og Udvikling.

Med venlig hilsen

Ole Hasselgaard

Bilag til Rigsadvokatens redegørelse om anvendelse af langvarige varetægtsfængslinger i 2015.

Tabellerne i dette bilag indeholder data indhentet via anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView¹, baseret på elektroniske udtræk fra Politiets Sagsbehandlingssystem, POLSAS. Data er opgjort pr. 15. marts 2016².

Tabel 1: Antal og andel af langvarige varetægtsfængslinger samt gennemsnitlig varighed for hver politikreds

2014 Kredsnavn	Antal langvarige varetægtsfængslinger	Samlet antal varetægtsfængslinger	Andel langvarige varetægtsfængslinger i kredsen i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængslinger i mdr. ³
Nordjyllands Politi	66	214	30,8	5,8
Østjyllands Politi	123	308	39,9	6,0
Midt- og Vestjyllands Politi	87	364	23,9	5,6
Sydøstjyllands Politi	102	258	39,5	6,4
Syd- og Sønderjyllands Politi	112	345	32,5	5,7
Fyns Politi	89	239	37,2	5,6
Sydsjællands og Lolland-	104	268	38,8	5,8

¹ Erfaringen fra de senere års udvikling af applikationer i anklagemyndighedens ledelsesinformationsværktøj, QlikView, der alle er baseret på udtræk af data fra POLSAS, viser, at der er en vis datausikkerhed som følge af politikredsens manglende eller urigtige registrering af oplysninger i systemet og som følge af manglende præcision i de definitioner/koder, der fastlægger, hvilke data der udtrækkes fra POLSAS til den enkelte applikation i QlikView. Rigsadvokaten arbejder løbende sammen med Rigspolitiet og politikredsene på at sikre datapålideligheden i POLSAS, på at korrigere manglende eller urigtige data og på at præcisere dataudtræk til QlikView. Opgørelsen af langvarige varetægtsfængslinger i nærværende redegørelse og bilag må således læses med det nævnte forbehold.

² Da opgørelsen er baseret på dataudtræk fra politiets centrale sagsbehandlingssystem, vil data være dynamiske, idet efterfølgende opdateringer i systemet vil kunne have betydning for opgørelser for tidligere år. Eksempelvis er opgørelsen for 2014, som indgår i dette bilag, justeret i forhold til redegørelsen af 9. juli 2015. Korrektionerne kan f.eks. skyldes rettelse af indtastningsfejl, indtastning af senere kommende eller evt. forsinkede opdateringer eller justering af dataudtræk til QlikView. Derfor anføres opgørelsesdatoen 15. marts 2016.

³ En måned svarer i denne statistik til 30,5 dage.

Falsters Politi				
Midt- og Vestsjællands Politi	114	333	34,2	5,5
Nordsjællands Politi	120	437	27,5	5,8
Københavns Vestegns Politi	104	260	40,0	6,1
Københavns Politi	361	1.942	18,6	6,1
Bornholms Politi	9	23	39,1	4,7
Total	1.391	4.991	27,9	5,9

2015 Kredsnavn	Antal langvarige varetægtsfængslinger	Samlet antal varetægtsfængslinger	Andel langvarige varetægtsfængslinger i kredsen i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængslinger i mdr. ⁴
Nordjyllands Politi	85	203	41,9	6,1
Østjyllands Politi	110	295	37,3	5,9
Midt- og Vestjyllands Politi	73	291	25,1	5,6
Sydøstjyllands Politi	129	255	50,6	6,2
Syd- og Sønderjyllands Politi	90	297	30,3	5,3
Fyns Politi	90	194	46,4	5,8
Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi	102	268	38,1	6,7
Midt- og Vestsjællands Politi	66	211	31,3	6,4
Nordsjællands Politi	83	284	29,2	5,7
Københavns Vestegns Politi	93	277	33,6	5,8
Københavns Politi	359	1.813	19,8	7,8
Bornholms Politi	3	16	18,8	4,1
Total	1.283	4.404	29,1	6,5

⁴ Se note 3.

Tabel 2: Antal og andel af langvarige varetægtsfængslinger fordelt på arrestanternes alder på første dag for varetægtsfængslingen

2014	Antal langvarige varetægtsfængslinger	Samlet antal varetægtsfængslinger	Andel langvarige varetægtsfængslinger i kredsen i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængslinger i mdr. ⁵
Alder ved varetægtsfængsling				
15	16	56	28,6	5,3
16	29	86	33,7	4,9
17	36	138	26,1	4,7
18-20	122	392	31,1	5,4
20-25	287	1.022	28,1	5,7
25-30	234	797	29,4	5,8
30-35	178	614	29,0	6,2
35-40	173	554	31,2	6,1
40-45	128	425	30,1	6,9
45-50	90	277	32,5	5,9
50-55	46	143	32,2	6,2
55-60	17	65	26,2	6,1
60-65	15	35	42,9	4,7
65-70	7	14	50,0	6,8
70-75	2	3	66,7	6,1
Ej angivet ⁶	11	370	3,0	4,5
Total	1.391	4.991	27,9	5,9

2015	Antal langvarige varetægtsfængslinger	Samlet antal varetægtsfængslinger	Andel langvarige varetægtsfængslinger i kredsen i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængslinger i mdr. ⁷
Alder ved varetægtsfængsling				
15	12	34	35,3	6,6
16	17	62	27,4	5,3
17	35	93	37,6	5,4
18-20	95	270	35,2	6,0
20-25	224	648	34,6	6,2
25-30	208	556	37,4	6,9
30-35	153	429	35,7	6,7

⁵ Se note 3.

⁶ Som følge af manglende teknisk opdatering.

⁷ Se note 3.

35-40	151	385	39,2	6,7
40-45	85	281	30,2	6,9
45-50	92	237	38,8	7,3
50-55	51	152	33,6	6,9
55-60	17	57	29,8	8,3
60-65	12	22	54,5	6,8
65-70	6	10	60,0	8,1
70-75	2	4	50,0	8,4
Over 75	1	1	100,0	7,1
Ej angivet ^a	122	1.163	10,5	4,8
Total	1.283	4.404	29,1	6,5

^a Som følge af manglende teknisk opdatering.

Tabel 3: Antal og andel langvarige varetægtsfængslinger fordelt på sagsområder

2014 Sagsområde ^{9 10}	Antal langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet	Samlet antal varetægtsfængs- linger på sagsområdet	Andel langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet i mdr. ¹¹
Drab mv.	128	183	69,9	7,3
Vold	219	747	29,3	5,1
Sædelighed	59	103	57,3	5,8
Røveri	229	497	46,1	5,7
Indbrud	153	689	22,2	4,9
Tyveri	69	776	8,9	5,2
Økonomisk kriminalitet	53	459	11,5	5,2
Narkotika og smugling	376	1.076	34,9	6,6
Øvrig straffelov, herunder brugstyveri	88	298	29,5	6,3
Øvrige særlove	9	149	6,0	4,5
Færdselslov	8	14	57,1	5,4
Total	1.391	4.991	27,9	5,9

⁹ Sagsområdet knytter sig til sagens afgørelse, medmindre sagen mod den varetægtsfængslede på opgørelsestidspunktet endnu ikke er afgjort – i disse tilfælde knytter sagsområdet sig til sigtelsen. Da der således er tale om dynamiske tal, kan en varetægtsfængsling "flytte" sagsområde, såfremt den pågældende dømmes for et andet sagsområde, end pågældende var sigtet for.

¹⁰ De anførte sagsområder svarer til politiets og anklagemyndighedens sædvanlige definition af sagsområder og er ikke direkte sammenlignelige med Justitsministeriets Forskningskontors inddeling i kriminalitetstyper, som er indgået i redegørelser før 2011.

¹¹ Se note 3.

2015 Sagsområde ^{12 13}	Antal langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet	Samlet antal varetægtsfængs- linger på sagsområdet	Andel langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængs- linger på sagsområdet i mdr. ¹⁴
Drab mv.	134	167	80,2	8,1
Vold	179	675	26,5	5,7
Sædelighed	64	121	52,9	6,1
Røveri	176	395	44,6	5,8
Indbrud	92	549	16,8	4,7
Tyveri	79	668	11,8	5,1
Økonomisk kriminalitet	54	364	14,8	5,3
Narkotika og smugling	372	1.019	36,5	7,8
Øvrig straffelov, herunder brugstyveri	127	294	43,2	5,3
Øvrige særlove	4	137	2,9	5,1
Færdselslov	2	15	13,3	8,6
Total	1.283	4.404	29,1	6,5

¹² Se note 9

¹³ Se note 10

¹⁴ Se note 3.

Tabel 4: Varetægtsfængslinger fordelt på sagsområde og varighed

2014	> = 0 mdr. og < 3 mdr.	> = 3 mdr. og < 6 mdr.	> = 6 mdr. og < 12 mdr.	> = 12 mdr. og < 24 mdr.	> = 24 mdr.	Total
Sagsområde^{15 16}						
Drab mv.	55	51	70	7	0	183
Vold	528	165	51	3	0	747
Sædelighed	44	33	26	0	0	103
Røveri	268	145	78	6	0	497
Indbrud	536	121	29	2	1	689
Tyveri	707	48	20	1	0	776
Økonomisk kriminalitet	406	43	10	0	0	459
Narkotika og smugling	700	208	134	34	0	1.076
Øvrig straffelov, herunder brugstyveri	210	49	34	5	0	298
Øvrige særlove	140	8	1	0	0	149
Færdselslov	6	7	1	0	0	14
Total	3.600	878	454	58	1	4.991

2015	>= 0 mdr. og < 3 mdr.	>= 3 mdr. og < 6 mdr.	>= 6 mdr. og < 12 mdr.	>= 12 mdr. og < 24 mdr.	>= 24 mdr.	Total
Sagsområde^{17 18}						
Drab mv.	33	42	76	16	0	167
Vold	496	118	59	2	0	675
Sædelighed	57	31	31	2	0	121
Røveri	219	109	64	3	0	395
Indbrud	457	79	13	0	0	549
Tyveri	589	61	12	6	0	668
Økonomisk kriminalitet	310	38	16	0	0	364
Narkotika og smugling	647	164	137	71	0	1.019
Øvrig straffelov, herunder brugstyveri	167	90	36	1	0	294
Øvrige særlove	133	3	1	0	0	137

¹⁵ Se note 9.¹⁶ Se note 10.¹⁷ Se note 9.¹⁸ Se note 10.

Færdseislov	13	1	0	1	0	15
Total	3.121	736	445	102	0	4.404

Tabel 5: Antal og andel langvarige varetægtsfængslinger fordelt i forhold til antallet af kriminelle forhold på den enkelte arrestant

2014 Antal forhold på personen i kompleks	Antal langvarige varetægtsfængs- linger	Samlet antal varetægtsfængs- linger	Andel langvarige varetægtsfængs- linger i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængs- linger i mdr. ¹⁹
1	462	2.348	19,7	5,5
2	282	1.130	25,0	5,3
3	171	590	29,0	5,1
4	174	370	47,0	5,9
5 eller derover	302	553	54,6	7,4
Total	1.391	4.991	27,9	5,9

2015 Antal forhold på personen i kompleks	Antal langvarige varetægtsfængs- linger	Samlet antal varetægtsfængs- linger	Andel langvarige varetægtsfængs- linger i pct.	Gennemsnitlig varighed af langvarige varetægtsfængs- linger i mdr. ²⁰
1	438	2.167	20,2	5,7
2	222	925	24,0	5,7
3	172	534	32,2	6,4
4	128	262	48,9	6,7
5 eller derover	323	516	62,6	7,9
Total	1.283	4.404	29,1	6,5

¹⁹ Se note 3.

²⁰ Se note 3.

Tabel 6: Antal fældende og ikke fældende afgørelser opgjort efter den seneste afgørelse i sagen for den pågældende arrestant²¹

2014 Afgørelsestype ²²	Afgørelse skode	Fældende afgørelser	Ikke fældende afgørelser
Dom	01	1.079	0
Idømt bøde	02	6	0
Dom/kendelse - straffelovens § 68-70 (psykisk syge m.v.)	03	137	0
Betinget dom	04	5	0
Delvis betinget dom	06	78	0
Frifundet	11	0	18
Andet	40	2	0
Påtale opgivet (Rpl. § 721, stk. 1, nr.2)	69	0	4
Sigtelsen grundløs - straffeloven (Rpl. § 721, stk.1, nr.1)	74	0	1
Total²³		1.307	23

2015 Afgørelsestype ²⁴	Afgørelse skode	Fældende afgørelser	Ikke fældende afgørelser
Dom	01	978	0
Idømt bøde	02	3	0
Dom/kendelse - straffelovens § 68-70 (psykisk syge m.v.)	03	121	0
Betinget dom	04	7	0
Delvis betinget dom	06	49	0
Frifundet	11	0	13
Tiltalefrafald uden vilkår (Rpl. § 722, stk.1, nr.7)	67	1	0
Tiltalefrafald uden vilkår (Rpl. § 722, stk.2, jf. stk.3)	68	1	0
Total²⁵		1.160	13

²¹ Dvs. opdateret med udfaldet af en evt. ankesag.

²² Statistikken omfatter alle former for afgørelser og ikke som redegørelser før 2011 kun sager, hvor der er afsagt dom i 1. instans, jf. redegørelsens 1.2.

²³ For så vidt angår de resterende 61 varetægtsfængslinger var sagen på opgørelsestidspunktet ikke registreret med en afgørelse.

²⁴ Se note 22.

²⁵ For så vidt angår de resterende 110 varetægtsfængslinger var sagen på opgørelsestidspunktet ikke registreret med en afgørelse.